

UCHWAŁA NR XV/118/2016  
RADY GMINY ŻYRZYN

z dnia 4 listopada 2016 r.

w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) - Rada Gminy, działając na wniosek Wójta Gminy Żyrzyn, po zapoznaniu się z opinią Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia, Sportu i Pomocy Społecznej uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żyrzyn na lata 2016-2023, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żyrzyn oraz Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr XV/118/2016  
Rady Gminy Żyrzyn  
z dnia 04 listopada 2016r.

# ***GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA***

## ***PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH***

***GMINY ŻYRZYN***  
***na lata 2016 - 2023***

## ***Spis treści***

<b>I. Wstęp</b> .....	3
<b>II. Proces opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Żyrzyn na lata 2016 -2023</b> .....	3
<b>III. Ogólna charakterystyka gminy</b> .....	4
1. Środowisko przyrodnicze.....	4
2. Sfera społeczna .....	6
2.1. Demografia .....	6
3. Gminna infrastruktura .....	7
3.1. Infrastruktura techniczna .....	7
3.2. Infrastruktura społeczna .....	7
4. Pomoc społeczna .....	9
4.1. Ogólna charakterystyka .....	9
4.2. Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny .....	15
<b>IV. Diagnoza problemów społecznych</b> .....	16
1. Analiza problemów społecznych .....	16
1.1. Przeciwdziałanie uzależnieniom i opieka nad dziećmi z rodzin alkoholowych .....	21
1.2. Bezrobocie .....	26
1.3. Niepełnosprawność i opieka nad osobami starszymi.....	28
<b>V. Strategia rozwiązywania problemów społecznych</b> .....	29
1. Misja .....	29
2. Analiza SWOT .....	30
3. Cele strategiczne .....	31
<b>VI. Zadania z zakresu realizacji programów naprawczych.....</b>	39
<b>VII. Przebieg realizacji założeń.....</b>	39
<b>VIII. Monitoring i ewaluacja</b> .....	40
<b>IX. Bibliografia</b> .....	42

## **I. WSTĘP**

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Żyrzyn wytycza kierunek działań na rzecz zmniejszania zjawisk społecznie niepożądanych, wskazując na najważniejsze kwestie społeczne z jakimi borykają się mieszkańcy gminy, wskazuje na ich niezaspokojone potrzeby, zajmuje się też tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian.

Podstawą prawną opracowywania niniejszej strategii jest ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r. poz.930 ze zm.).

Art.17 ust.1 pkt 1 cytowanej ustawy stanowi, że: ”do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Zadania publiczne, szczególnie te z zakresu pomocy społecznej w Polsce są realizowane w głównej mierze przez państwo raz jego instytucje zajmującą się pomocą społeczną.

Po reformie samorządowej są różne poziomy realizacji zadań oraz funkcjonujących instytucji od centralnego poprzez regionalny samorząd województwa, aż do lokalnego czyli gmina.

Ustawa o pomocy społecznej nałożyła na samorządy obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych.

To zadanie o szczególnym charakterze wymagało zaangażowania różnych środowisk mających wpływ na pomoc społeczną w gminach.

Proces formułowania strategii nie może być oderwany od konkretnej rzeczywistości, czyli obecnego poziomu rozwoju, zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju, a także możliwości finansowych gminy.

Opracowanie strategii stanowi uzupełnienie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Żyrzyn będzie podstawą do nawiązania oraz rozwoju współpracy na zasadzie partnerstwa Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Współpraca będzie miała na celu rozwiązywanie wspólnych problemów społecznych i prowadzenia racjonalnej polityki społecznej w Gminie.

Tworzy ona również merytoryczną podstawę do ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe na realizację zawartych w niej celów i zadań.

Z wymienionych wyżej przyczyn realizacja założeń Gminnej Strategii musi uwzględniać wszystkich partnerów, których problem dotyczy. Od ich zaangażowania zależeć będzie poziom realizacji priorytetów strategii.

## **II. PROCES OPRACOWYWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY ŻYRZYN NA LATA 2016 - 2023.**

Strategia została opracowana na podstawie uzyskanych informacji z instytucji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Żyrzynie, danych diagnozujących stan problemów społecznych w gminie na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród sołtysów i radnych Gminy Żyrzyn.

Metodologię prac zastosowano w miesiącach maj – sierpień 2015r.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Żyrzyn na lata 2016 – 2023 została opracowana przy zachowaniu spójności ze Strategią Rozwoju Gminy Żyrzyn.

Niniejszy dokument jest wynikiem pracy i dyskusji wielu osób ze środowisk społeczno-gospodarczych nad zagadnieniami dotyczącymi problematyki mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń, a także kierunku dalszego rozwoju gminy.

### III. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY



Gmina Żyrzyn leży w północno-zachodniej części województwa lubelskiego i obejmuje północne obrzeże powiatu puławskiego. Graniczy od północy z gminami: Ułęż i Baranów, od wschodu – z gminą Abramów, od południa – z gminami: Kurów i Końskowola, a od zachodu – z gminami Puławy i Ryki.

Gmina zajmuje obszar ok. 128,7 km<sup>2</sup>. Liczba mieszkańców wynosi 6807 osób<sup>1)</sup>. Jest to gmina wiejska w skład, której wchodzi 15 sołectw : Bałtów, Borysów, Cezaryn, Jaworów, Kotlina, Kośmin, Osiny, Parafianka, Strzyżowice, Skrudki, Wilczanka, Wola Osińska, Zagrody, Żerdź, Żyrzyn.

Gmina Żyrzyn znajduje się w odległości 12 km od Puław, 17 km od Ryk, 44 km od Lublina-miasta wojewódzkiego, ok.100 km od Warszawy. Przez teren gminy przebiegają ważne trasy o znaczeniu międzynarodowym:

- Warszawa- Żyrzyn- Lublin- Lwów
  - Warszawa- Żyrzyn-Lublin- Chełm-Kijów
- oraz trasy komunikacyjne o znaczeniu turystycznym
- Warszawa- Żyrzyn- Kazimierz Dolny
  - Warszawa – Żyrzyn- Nałęczów
  - Warszawa – Żyrzyn- Kozłówka

Położenie gminy przy w/w trasach komunikacyjnych stwarza możliwości połączeń nie tylko krajowych, ale i międzynarodowych.

#### 1. Środowisko przyrodnicze

Gmina Żyrzyn jest gminą typowo rolniczą, podstawową jej działalnością jest rolnictwo. Posiada również własną bazę surowcową w postaci piasków, surowców ilastych i torfów. Na terenie gminy są dwa udokumentowane złoża piasków o znaczeniu lokalnym, nie są jednak eksploatowane.

Sieć rzeczna gminy jest dobrze rozwinięta. Największą rzeką w gminie Żyrzyn jest rzeka Wieprz, stanowiący naturalną północną i północno-zachodnią granicę gminy na

długości 17,5 km. Drugim co do wielkości ciekim w gminie Żyrzyn jest Duży Piotr wypływający w okolicy Kotlin, a kończący swój bieg ok. 0,9 km na północny-wschód od jeziora Piskory. Pozostałe cieką stanowią główne rowy melioracyjne w dolinie Wieprza i na różnych kompleksach łąk.

Powierzchnia użytków rolnych wynosi w Gminie 6273 ha , w tym:

- grunty orne 4613 ha
- sady 83 ha
- łąki 1273 ha
- pastwiska 304 ha

W strukturze tej dominują grunty orne. Bardzo niski odsetek użytków rolnych stanowią sady (zaledwie 1,3 %). Relatywnie wysoki jest w gminie odsetek trwałych użytków zielonych. Łąki stanowią 20,3% , a pastwiska 4,8 % użytków rolnych (łącznie 25,1 %). Jakość gruntów orných jest znacznie gorsza niż przeciętna w województwie lubelskim.

W Gminie przeważają gleby niskiej jakości. Większe powierzchnie najslabszych gleb występują w środkowej części Gminy (wsie: Borysów, Jaworów i Żerdź) w części północnej (wsie: Kośmin, Cezaryn , Parafianka, Skrudki i Wilczanka) i w części południowo- zachodniej (Bałtów).

Pewnym ograniczeniem swobodnego rozwoju rolnictwa jest kwaśny odczyn gleb (konieczność wapnowania). Lokalnie, znaczącym ograniczeniem są niekorzystne stosunki wodne- mozaikowatość utworów podłoża :piaski sprzyjające przesuszaniu gleb oraz gliny powodujące okresowe lub stałe nadmiary wilgoci, a także okresowe lub stałe deficyty wody.

Lasy i grunty leśne stanowią 809 ha powierzchni Gminy, zaś pozostałe grunty 332 ha. Lasy w Gminie Żyrzyn położone są we wschodniej, środkowej i zachodniej części Gminy, gdzie występują w postaci dużych i zwartych kompleksów. Małych, rozproszonych kompleksów leśnych na terenie Gminy jest niewiele .Występują jedynie w okolicach wsi: Wilczanka, Kol. Wilczanka i Skrudki.

Na terenie Gminy Żyrzyn znajduje się wiele cennych przyrodniczo terenów. Ochroną obszarową w postaci obszarów chronionego krajobrazu objęte jest 65,1 % powierzchni gminy (83,9 km<sup>2</sup>). Są to:

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” ,  
Obszar Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór”- 22,21 km<sup>2</sup>  
Rezerwat Przyrody „Piskory”- 203,02 ha  
Obszar Natura 2000 Dolny Wieprz – 8182,30 ha.

Najwyższą formą ochrony ustanowioną na terenie gminy jest rezerwat przyrody „Piskory”.

Rezerwat ten ma charakter biocenotyczny. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych zespołu ekosystemów wodnych ,bagiennych i leśnych o dużej różnorodności biologicznej zwłaszcza zrehabilitowanego jeziora z bogatą awifauną lęgową. Ponadto dla ochrony bioróżnorodności śródleśnych środowisk łąkowo- bagiennych na terenie gminy Żyrzyn, nadano status użytku ekologicznego obiektom przyrodniczym o łącznej powierzchni 58,76 ha znajdującym się w Nadleśnictwie Puławy obręb Żyrzyn.

Atrakcyjne położenie gminy stwarza możliwość rozwoju agroturystyki i aktywnego wypoczynku.

Poznanie najciekawszych terenu Gminy Żyrzyn umożliwiającą piesze szlaki turystyczne prowadzące przez najciekawsze miejscowości i zakątki gminy.

Natomiast pokazanie sposobów i efektów przyrodniczej rekultywacji terenów zdegradowanych, renaturalizacji ekosystemów i restytucji gatunków odbywa się poprzez 4 ścieżki dydaktyczne (piesze i rowerowe)

- ścieżka „niebieska”: Gołąb – Jezioro Nury – Leśniczówka Gołąb
- ścieżka „zielona”: Leśniczówka Gołąb - Łąki Bonowskie- Jezioro Piskory – Las Bonowski- Leśniczówka Gołąb
- ścieżka „żółta” - Niebrzegów- Łąki Bonowskie- Stawy Gózd- Starorzecze Wieprza- Niebrzegów
- ścieżka „czerwona”: Borysów – Las Duży Piotr -olsy nad Piskorami- Jezioro Piskory- wydma nad Piskorami – Las Borysów-Borysów

## 2. Sfera społeczna.

### 2.1. DEMOGRAFIA.

*Tabela nr 1. Struktura ludności mieszkańców Gminy Żyrzyn wg płci.*

	2011	2012	2013	2014
Kobiety	3385	3375	3377	3352
Mężczyźni	3319	3308	3322	3298
<b>Ogółem</b>	<b>6704</b>	<b>6683</b>	<b>6699</b>	<b>6650</b>

Wg danych Urzędu Stanu Cywilnego w Żyrzynie.

*Tabela nr 2: Struktura ludności wg wieku.*

	2011	2012	2013	2014
Kobiety 0-17	648	625	622	604
Mężczyźni 0-17	664	652	660	643
Kobiety 18-60	1931	1934	1932	1906
Mężczyźni 18-65	2299	2301	2305	2297
Kobiety 61+	806	816	823	842
Mężczyźni 66+	356	355	357	358

Wg danych Urzędu Stanu Cywilnego w Żyrzynie.

*Tabela nr 3: Przyrost naturalny i migracja.*

	2011	2012	2013	2014
Liczba urodzeń	68	63	74	51
Liczba zgonów	65	79	64	68
Emigracja	77	59	60	74
Imigracja	44	49	64	44

Wg danych Urzędu Stanu Cywilnego w Żyrzynie.

Według powyższych danych liczba ludności systematycznie od 2011 roku maleje. Najwięcej osób jest w wieku produkcyjnym. Liczba ludności w wieku 0-17 lat jest mniejsza niż liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Na przestrzeni lat 2011- 2014 z Gminy Żyrzyn wyjechało 270 osób, a przybyło 201 osób.

**Głównymi czynnikami kształtującymi liczbę ludności w gminie jest przyrost naturalny i migracja.**

### ***3. Gminna infrastruktura.***

#### **3.1. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA**

- Przez obszar Gminy Żyrzyn przebiegają drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe. Stan techniczny nawierzchni jest średni.
- Na terenie Gminy dobrze jest rozwinięty system wodociągów, który obejmuje wszystkie wsie. Woda dostarczana jest z siedmiu własnych ujęć. Ponad 95% odbiorców to indywidualne gospodarstwa domowe, pozostali zaś to jednostki użyteczności publicznej.
- System kanalizacji jest w gminie słabo rozbudowany. Mieszkańcy gminy z miejscowości Żyrzyn i Zagrody korzystają z oczyszczalni ścieków w Żyrzynie. Z kolei mieszkańcy wsi Osiny i Wola Osińska podłączeni są do kanalizacji w Końskowoli.
- Sieć elektryczna i telefoniczna funkcjonuje we wszystkich miejscowościach gminy.
- Sieć gazowa obejmuje 11 miejscowości na terenie Gminy. W miejscowości Wilczanka, Skrudki, Parafianka i Cezaryn brak jest sieci gazowej.

#### **3.2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA**

##### **Instytucje/ obiekty**

- Urząd Gminy w Żyrzynie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie
- Gimnazjum w Żyrzynie
- Szkoła Podstawowa w Żyrzynie
- Szkoła Podstawowa w Osinach
- Szkoła Podstawowa w Skrudkach
- Przedszkole im. Misia Uszatka w Żyrzynie
- Oddziały Przedszkola im. Misia Uszatka w Osinach , Bałtowie, Kośminie, Skrudkach i Żerdzi
- Bank Spółdzielczy w Żyrzynie
- Kościoły w: Żyrzynie, Osinach i Parafiance
- Gminna Spółdzielnia – GS w Żyrzynie
- Piekarnia
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żyrzynie
- Apteka (2 punkty) w Żyrzynie
- Filia Urzędu Pocztowego w Żyrzynie
- Gminna Biblioteka w Żyrzynie z filią w Osinach
- Sklepy GS i prywatne
- Świetlice wiejskie z dostępem do internetu w: Strzyżowicach, Osinach, Kośminie, Kotlinach, Żerdzi i Woli Osińskiej
- Gorzelnia



- Zakłady usługowe

### **Organizacje pozarządowe/ grupy nieformalne**

- Towarzystwo Przyjaciół Żyrzyna
- Społeczne Towarzystwo – Oświatowo Kulturalne Gminy Żyrzyn (STOK)
- Koła Gospodyń Wiejskich : Żyrzyn, Osiny , Kotliny, Zagrody, Bałtów, Borysów, Kośmin i Żerdź
- Ochotnicza Straż Pożarna: Żyrzyn, Osiny, Kotliny, Wola Osińska, Skrudki, Kośmin, Żerdź, Bałtów, Borysów
- Stowarzyszenie Wspólne Dobro Wsi Osiny
- Stowarzyszenie Edukacja, Rozwój Aktywność „Era Kotlin”
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Rabik” w Woli Osińskiej
- Stowarzyszenie Ekologiczne „Kośmin Stawy Neptuna”
- Stowarzyszenie Mieszkańców Pradoliny Wieprza –Kossakówka w Kośminie
- Stowarzyszenie Mieszkańców Wsi Bałtów
- Stowarzyszenie „Greenways Polska” w Kośminie
- Stowarzyszenie „Nasza Wieś” w Żerdzi
- Stowarzyszenie Kultury i Sztuki Ludowej w Osinach
- Kluby sportowe LKS „Żyrzyniak ,, ,, „UKS Bumerang”,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie; Punkt informacyjny Pierwszy Kontakt
- Grupa Rekonstrukcji Historycznych „Wilki” w Osinach
- Lokalna Grupa Działania „Zielony pierścień”
- Towarzystwo Odnowy Obiektów Sakralnych i Kulturowych Dziedzictwo Wessłów w Żyrzynie
- Izba Tradycji w Bałtowie i w Borysowie

### **środowisko przyrodnicze**

- Rezerwat Przyrody „Piskory”
- „Jezioro Piskory”- ostoja ptactwa wodnego
- „Kozi Bór”
- 4 ścieżki edukacyjno- przyrodnicze w „Piskorach”
- Zespół parkowo – pałacowy w Żyrzynie
- „Pradolina Wieprza”
- Walory widokowo- krajobrazowe w Cezarynie i Kośminie
- Obszar Natura 2000

### **ludzie**

- Artyści Malarze w Bałtowie i Borysowie
- Twórcy Ludowi w Żyrzynie, Bałtowie, Borysowie, Jaworowie, Kośminie, Kotlinach, Zagrodach, Żerdzi i Parafiance
- Zespół muzyczny „Deix”
- Muzyk w Borysowie
- Wykwalifikowana kadra w pomocy społecznej, dyrektorzy szkół i pedagodzy
- Aktywnie działające pielęgniarki środowiskowe
- Władze gminy i radni wspierający inicjatywy mieszkańców
- Kompetentni, życzliwi urzędnicy
- Aktywni rodzice

- Studenci, młodzież
- zaangażowanie w życie społeczne Księży

### **instytucje współpracujące i wspierające spoza gminy**

- PCPR Puławy
- Sąd Rejonowy w Puławach
- Sąd Rodzinny w Puławach
- Zespół Kuratorów
- Środowiskowe Domy Pomocy w Puławach
- Poradnia Terapii i Uzależnień w Puławach
- MONAR w Puławach
- PCK w Puławach
- Placówka Opiekuńczo Wychowawcza w Puławach
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Puławach
- Powiatowy Urząd Pracy
- PEFRON w Puławach
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

## **4. Pomoc społeczna**

### **4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie jest jednostką organizacyjną gminy Żyrzyn, powołany Uchwałą Rady. Terenem działania jest obszar Gminy Żyrzyn. Zakresem swojej działalności obejmuje 15 sołectw.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Ośrodek winien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby mieszkańców w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. Mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników. W chwili obecnej kadrę Ośrodka stanowi: kierownik, księgowa, trzech pracowników socjalnych realizujących zadania pomocy społecznej oraz asystent rodziny.

Ośrodek Pomocy społecznej realizuje zadania własne gminy i zlecone zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uwarunkowane jest wykazaniem się własną aktywnością w zakresie zaspokajania swych potrzeb życiowych.

Pomoc społeczna nie może stanowić stałego źródła utrzymania, zwłaszcza jeśli idzie o osoby, które mają wszelkie warunki ku temu ,aby podjąć pracę. Zakłada się, że pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego uaktywnienia się osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem społecznym.

Pomoc społeczna adresowana jest do obywateli polskich i cudzoziemców posiadających prawo stałego pobytu lub status uchodźcy, zamieszkujących i przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Osoby i rodziny, które korzystają z pomocy społecznej obowiązane są do współdziałania w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego.

Niemожność odnalezienia się w nowej rzeczywistości prowadzą do ciągłego obniżania się zdolności mieszkańców do samodzielnego rozwiązywania problemów i uzależnienia się od sformalizowanych procedur i instytucji państwowych i samorządowych.

Wysoce niepokojące jest także trwałe uzależnienie się od pomocy społecznej i niechęć do podejmowania osobistej odpowiedzialności za los własny i własnej rodziny, prowadzący do wykorzystania pomocy społecznej i instytucji gminnych, jako naturalnego i należącego źródła utrzymania swojej rodziny.

Jednym z głównych celów prowadzonej polityki społecznej powinno być zatem wyrobienie umiejętności społecznych w takim zakresie, aby mieszkańcy potrafili samodzielnie rozwiązywać pojawiające się przed nimi problemy i zagrożenia. Instytucje państwowe i samorządowe winny pełnić wobec jednostek, rodzin i organizacji społecznych rolę jedynie pomocniczą.

#### **Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:**

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 634,00 złote miesięcznie
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 514,00 złotych miesięcznie
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej

#### **Pomoc społeczna polega w szczególności na:**

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych, a w szczególności:
  - realizowanie Gminnych Programów Pomocy,
  - kierowanie i umieszczanie osób starszych, chorych i samotnych w Domach Pomocy Społecznej,
  - zapewnienie opieki osobom starszym, samotnym i chorym oraz dzieciom wymagającym specjalistycznej opieki,
  - aktywizacja zawodowa bezrobotnych klientów,
  - organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
  - kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych,
  - praca z osobami psychicznie chorymi i uzależnionymi,
  - pomoc osobom samotnym i rodzinom w uzyskaniu miejsc w Schroniskach dla bezdomnych,
  - organizowanie i udział w akcjach charytatywnych, imprezach okolicznościowych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej w ramach zidentyfikowanych potrzeb,

#### **Inne zadania realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrardowie:**

- realizacja Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- realizacja Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej,

- realizacja Ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie: obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego,
- realizacja Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- realizacja Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- od 01.01.2016 r. realizacja nowego świadczenia rodzinnego – świadczenie rodzicielskie,
- realizacja nowego świadczenia – świadczenie wychowawcze (Program 500+).

### **Zadania własne i zlecone**

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań gminy z zakresu pomocy społecznej należą w szczególności:

#### **1. Zadania własne**

- przyznawanie świadczeń: zasiłków okresowych, zasiłków celowych, zasiłków specjalnych celowych,
- dożywianie dzieci,
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo- wychowawczych, wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnienia informacji o szkoleniach,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej, wynikających z rozeznaczonych potrzeb,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- organizowanie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

#### **2. Zadania zlecone**

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- organizowanie i świadczenie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art.5a,
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki

**Z pomocy społecznej w 2014 roku łącznie skorzystało 410 osób z 265 rodzin z następujących form pomocy:**

<i>Zadania własne w 2013r.</i>			<i>Zadania własne w 2014r.</i>	
Rodzaj świadczenia	Łączna kwota	Ilość osób	Łączna kwota	Ilość osób
Zasilek stały	49,476 zł	12	61,754 zł	16
Zasilek celowy	83,272 zł	130	91,625 zł	124
Zasilek okresowy	33,901 zł	56	34,996 zł	51
Zasilek celowy - „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	32,450 zł	70	28,550 zł	68
Świadczenia niepieniężne – posilek; w tym dla dzieci:	41,375 zł 39,867 zł	124 122	41,277 zł 39,269 zł	126 121
Odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	73,947 zł	4	79,073 zł	4
Usługi opiekuńcze	4,008 zł	1	4,627 zł	1
Wspieranie rodziny i piecza zastępcza, w tym rodziny objęte pracą asystenta rodziny	253,00 zł – odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	6	1829,96 zł – odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	7
Składki zdrowotne	3 966 zł	9	4 676 zł	13
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego		1		2

**Powyższa pomoc została udzielona z powodu:**

<i>Powody przyznania pomocy</i>	<i>2013rok</i>	<i>2014rok</i>
	liczba rodzin	liczba rodzin
Ubóstwo	65	73
Sieroctwo	0	1
Bezdomność	0	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	57	60
W tym: wielodzietność	32	32
Bezrobocie	77	80
Niepełnosprawność	48	49
Długotrwała lub ciężka choroba	27	30
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	21	18
W tym: rodziny niepełne	16	15
Rodziny wielodzietne	2	1
Przemoc w rodzinie	2	3
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	10	11
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	2
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0

<i>Powody przyznania pomocy</i>	<i>2013rok</i>	<i>2014rok</i>
Zdarzenia losowe	0	2
Sytuacja kryzysowa	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

#### **4.2. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY**

W ramach ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH w 2014 roku wypłaconych zostało 20706 świadczeń na łączną kwotę 1.803.883 zł. W kwocie tej wypłacone były:

- zasiłki pielęgnacyjne ( liczba świadczeń – 2122 na kwotę 324 666zł),
- świadczenia pielęgnacyjne ( liczba świadczeń – 303 na kwotę 224 107zł),
- świadczenie z funduszu alimentacyjnego ( liczba świadczeń – 55 na kwotę 237 290zł),
- zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego (liczba rodzin – 238 na kwotę 834 263zł):

1.dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;

2.dodatek z tytułu urodzenia dziecka;

3.dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka;

4.dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;

5.dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego;

6.dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,

7.dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej.

Opłacana była również składka na ubezpieczenie społeczne osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne - 14 świadczeń na kwotę 33 552 zł.



## IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

### 1. Analiza problemów społecznych.

Pogłębiające się na terenie gminy bezrobocie, brak umiejętności radzenia sobie z pojawiającymi się problemami oraz ubożenie społeczeństwa, powodują nasilanie się zjawisk patologicznych i problemów społecznych, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi i coraz młodsze pokolenia.

W związku z koniecznością realizacji zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie lokalnym jak i na poziomie rodziny i jednostki), a także koniecznością wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, niezbędne jest profesjonalne i systemowe diagnozowanie problemów w skali gminy, opracowanie założeń jej polityki społecznej oraz przystosowanie istniejącej infrastruktury pomocowej do minimalizowania negatywnych skutków przemian społeczno- gospodarczych oraz wspomagania mechanizmów przystosowania społecznego.

*Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Żyrzyn została dokonana w oparciu o rozeznanie środowiskowe pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka, dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Puławach, Urzędu Statystycznego w Lublinie, Sąd Rejonowy w Puławach, Gminne Przedszkole w Żyrzynie, Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Puławach oraz ankiet przeprowadzonych w 7 sołectwach przez sołtysów.*

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy społecznej są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz alkoholizm. Z pomocy korzystają również osoby z trudnościami po opuszczeniu zakładu karnego.

<b>Wyszczególnienie</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Liczba mieszkańców gminy	6384	6501	6658	6807
Liczba osób objętych pomocą społeczną	257	274	294	289
Liczba osób objętych pomocą w %	4,00 %	4,20 %	4,40 %	4,25 %

Wg danych ze sprawozdań OPS Żyrzyn

**Tabela 2: Dominujące problemy środowiska lokalnego występujące na terenie gminy  
wynikające z przeprowadzonych ankiet w 7 sołectwach**

<b>Potrzeby wg opinii ankierów w skali od 1 do 10</b>										
Miejscowość	Bezrobocie	Opieka nad osobami niepełnosprawnymi	Opieka nad osobami starszymi	Opieka nad rodzinami wielodzietnymi	Opieka nad dziećmi z rodzin alkoholowych	Opieka nad rodzinami, w których występuje przemoc	Opieka nad samotnymi matkami z dziećmi	Przeciwdziałanie uzależnieniom	Przeciwdziałanie ubóstwu, bezdomności	Rozbicie rodzin, wyjazdy zagraniczne
<b><u>Żyrzyn</u></b>										
Sołtys	2	3	1	4	5	1	2	5	6	7
Radny	1	6	3	3	7	8	9	2	4	10
p-cy Rady	2	3	4	8	5	9	6	1	7	10
<b><u>Kotliny</u></b>										
Sołtys	3	6	5	10	2	4	7	1	1	8
Radny	2	5	3	6	8	9	7	4	9	10
<b><u>Kośmin</u></b>										
Sołtys	10	5	6	7	2	3	4	1	8	9
Radny	5	4	4	5	4	4	4	3	3	6
<b><u>Cezaryn</u></b>										
Sołtys	1	8	10	5	4	2	6	3	7	9
Radny	5	4	4	5	4	4	4	3	3	6
<b><u>Zagrody</u></b>										
Sołtys	1	4	5	10	6	7	8	2	3	9
Radny	1	9	9	7	7	8	9	2	4	10
<b><u>Baltów</u></b>										
Sołtys	1	9	6	4	8	7	5	3	2	10
Radny	1	2	5	4	3	6	4	3	2	9
<b><u>Żerdź</u></b>										
Sołtys	9	1	2	6	5	7	3	4	8	0
Radny	10	1	2	5	3	4	6	8	7	9

<i>Potrzeby wg opinii ankietowanych w skali od 1 do 10</i>										
<b><u>Wola Osieńska</u></b> Sołtys Radny	Brak danych 1	2	8	1	3	5	4	3	5	2
<b><u>Borysów</u></b> Sołtys Radny	Brak danych 5	2	2	5	3	4	5	5	2	2
<b><u>Parafianka</u></b> Sołtys/Radna	2	8	7	3	4	10	6	1	9	5
<b><u>Skrudki/Wilczanka</u></b> Radna	3	4	1	6	5	7	9	2	8	10
<b><u>Wilczanka</u></b> Sołtys	7	2	8	7	3	4	5	6	2	10
<b><u>Osiny</u></b> Sołtys/Radny	Brak danych									
<b><u>Strzyżowice</u></b> Sołtys/Radny	Brak danych									
<b><u>Łączna liczba punktów</u></b>	72	88	95	111	91	113	173	62	100	151
Miejsce w klasyfikacji wg ważności potrzeb	<b>II</b>	<b>III</b>	<b>V</b>	<b>VII</b>	<b>IV</b>	<b>VIII</b>	<b>X</b>	<b>I</b>	<b>VI</b>	<b>IX</b>

**1 – oznacza najważniejszy problem**

**10 – oznacza najmniej ważny problem**

## **Z przeprowadzonych ankiet wynika że :**

- 1 miejsce w klasyfikacji wg ważności potrzeb zajmuje: przeciwdziałanie uzależnieniom,
- 2 miejsce - bezrobocie,
- 3 miejsce - opieka nad osobami niepełnosprawnymi,
- 4 miejsce - opieka nad dziećmi z rodzin alkoholowych,
- 5 miejsce - opieka nad osobami starszymi,
- 6 miejsce - przeciwdziałanie ubóstwu i bezdomności,
- 7 miejsce - opieka nad rodzinami wielodzietnymi,
- 8 miejsce - opieka nad rodzinami, w których występuje przemoc,
- 9 miejsce - rozbitcie rodzin, wyjazdy zagraniczne,
- 10 miejsce – opieka nad samotnymi matkami z dziećmi.

### **Problemy społeczne dominujące w gminie:**

***Tabela: Dane o korzystających z pomocy i wsparcia OPS w Żyrzynie w latach 2012 - 2014.***

<b>Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne</b>			
	<b>Rok 2012</b>	<b>Rok 2013</b>	<b>Rok 2014</b>
Liczba osób ogółem	128	141	139
Liczba rodzin	122	135	133
Liczba osób w rodzinach	436	453	426
<b>Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne</b>			
Liczba osób ogółem	114	144	128
Liczba rodzin	66	80	73
Liczba osób w rodzinie	287	347	342

*Dane na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej.*

***Tabela: Powody przyznania pomocy w latach 2012 - 2014***

<b>UBÓSTWO</b>			
	<b>Rok 2012</b>	<b>Rok 2013</b>	<b>Rok 2014</b>
Liczba rodzin	60	65	73
Liczba osób w rodzinach	222	212	212
<b>BEZROBOCIE</b>			
Liczba rodzin	69	77	80
Liczba osób w rodzinach	240	242	248
<b>NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ</b>			
Liczba rodzin	46	48	49
Liczba osób w rodzinach	138	141	150
<b>DŁUGOTRWALA LUB CIĘŻKA CHOROBA</b>			
Liczba rodzin	21	27	30
Liczba osób w rodzinach	58	84	94
<b>BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH</b>			
Liczba rodzin	13	21	18
Liczba osób w rodzinach	47	71	58
<b>ALKOHOLIZM</b>			
Liczba rodzin	9	10	11
Liczba osób w rodzinach	38	40	46
<b>NARKOMANIA</b>			
Liczba rodzin	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	0	0
<b>POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA</b>			
Liczba rodzin	50	57	60
<b>W TYM: WIELODZIETNOŚĆ</b>			
Liczba rodzin	24	32	32
<b>BEZDOMNOŚĆ</b>			
Liczba rodzin	0	0	1
Liczba osób w rodzinach	0	0	1
<b>TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO</b>			
Liczba rodzin	2	1	2
Liczba osób w rodzinach	2	2	2
<b>ZDARZENIA LOSOWE</b>			
Liczba rodzin	3	0	2
Liczba osób w rodzinach	11	0	6
<b>KLĘSKI ŻYWIŁOWE I EKOLOGICZNE</b>			
Liczba osób	0	0	0
<b>SIEROCTWO</b>			

Liczba rodzin	0	0	1
Liczba osób w rodzinach	0	0	1
<b>PRZEMOC W RODZINIE</b>			
Liczba rodzin	2	2	3
Liczba osób w rodzinach	9	7	14

*Dane na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej.*

Jak wynika z przeprowadzonych ankiet oraz na podstawie danych ze sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie, rozpoznania w środowisku przez pracowników socjalnych oraz opinii społeczności lokalnej, najbardziej dominującym problemem na terenie naszej gminy jest:

- **przeciwdziałanie uzależnieniom,**
- **bezrobocie,**
- **opieka nad osobami niepełnosprawnymi.**

### **1.1. PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I OPIEKA NAD DZIEĆMI Z RODZIN ALKOHOLOWYCH**

Uzależnienie od alkoholu, czyli *alkoholizm*, jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie, bez świadomości zainteresowanej osoby. Polega na niekontrolowanym picciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci.

W celu przeciwdziałania zjawisku alkoholizmu na terenie gminy podejmowane są działania profilaktyczne. Koordynatorem tych działań jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie.

**Tabela: Zakres udzielania pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin w ramach realizacji zadań GKRPA w Żyrzynie.**

<b>Rok</b>	<b>Ilość przyjętych wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcia terapią – kto zgłosił:</b>	<b>Ilość osób zobowiązanych do podjęcia leczenia odwykowego</b>	<b>Ilość osób skierowanych do biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu</b>	<b>Ilość spraw skierowanych do Sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego</b>
<b>2012</b>	Policja – 0, OPS – 2,	2	10	16

<i>Rok</i>	<i>Ilość przyjętych wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcia terapią – kto zgłosił:</i>	<i>Ilość osób zobowiązanych do podjęcia leczenia odwykowego</i>	<i>Ilość osób skierowanych do biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu</i>	<i>Ilość spraw skierowanych do Sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego</i>
	Kuratorzy – 1, Rodzina – 2, Zespół Interdyscyplinarny – 0, <b>Razem: 5</b>			
<b>2013</b>	Policja – 0, OPS – 2, Kuratorzy – 1, Rodzina – 11, Zespół Interdyscyplinarny – 1, <b>Razem: 15.</b>	1	14	11
<b>2014</b>	Policja – 1, OPS – 3, Kuratorzy – 0, Rodzina – 14, Zespół Interdyscyplinarny – 2, <b>Razem: 20.</b>	0	19	22

Jak wynika z powyższej tabeli problem nadużywania alkoholu z roku na rok wzrasta. W okresie ostatnich trzech lat najwięcej wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcia terapią wpłynęło od rodzin osób z problemem alkoholowym, bo 27 na 40 złożonych.

**Tabela: Problemy sięgania po alkohol i papierosy w środowisku szkolnym i rodzinnym przez dzieci w wieku 5-13 lat.**

<b>Szkoła</b>	<b>Rok szkolny</b>	<b>Ilość przypadków</b>
Szkoła Podstawowa w Żyrzynie	2011/2012	0
	2012/2013	0
	2013/2014	0
Szkoła Podstawowa w Skrudkach	2011/2012	0
	2012/2013	0
	2013/2014	0
Szkoła Podstawowa w Osinach	Brak danych	
Gimnazjum w Żyrzynie	Brak danych	

Pomimo narastającego problemu nadużywania alkoholu wśród osób dorosłych, nie stwierdzono zjawiska sięgania po alkohol wśród dzieci i młodzieży szkolnej na terenie Gminy Żyrzyn. W szkołach prowadzone są działania profilaktyczne i edukacyjne wśród uczniów i rodziców dotyczące rozwiązywania tego problemu, takie jak: *Trzy Koła*, *Cukierki*, *Spójrz Inaczej*, *W – F z klasą*. Szkoły współpracują również z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci i rodziny (m. in. PCPR w Puławach, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Puławach, Kuratorzy Sądowi, Komenda Policji w Puławach, Poradnia Uzależnień MONAR w Puławach, OPS w Żyrzynie, GKRPA w Żyrzynie).

**Tabela: główne problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym.**

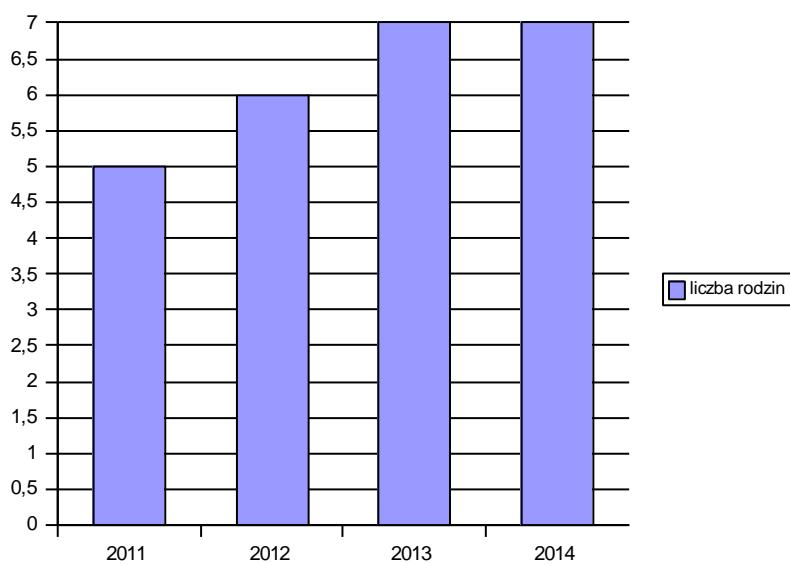
<b>Cechy patologii społecznej</b>	<b>Szkoła Podstawowa w Żyrzynie</b>			<b>Szkoła Podstawowa w Skrudkach</b>		
	<b>Ilość przypadków w 2012r.</b>	<b>Ilość przypadków w 2013r.</b>	<b>Ilość przypadków w 2014r.</b>	<b>Ilość przypadków w 2012r.</b>	<b>Ilość przypadków w 2013r.</b>	<b>Ilość przypadków w 2014r.</b>
Przemoc i agresja	0	0	0	9	6	10
Zaniedbanie przez dom	0	0	0	4 uczniów (3 rodziny)	4 uczniów (2 rodziny)	6 uczniów (3 rodziny)
Demoralizacja	0	0	0	0	0	3 uczniów z oddziału
Problemy wymagające nadzoru Kuratora Sądowego	0	0	0	0	0	0



Szkoły oprócz współdziałania z różnymi instytucjami przyczyniającymi się do poprawy sytuacji dzieci, podejmują współpracę z rodzicami w celu zmotywowania ich do większego zaangażowania we wspólne rozwiązywanie problemów wychowawczych zaistniałych w szkole oraz rozwijania poczucia współodpowiedzialności rodziców za efekty kształcenia i wychowania, dążenie do usprawnienia pracy wychowawczej z uczniami.

Analiza sytuacji dzieci z rodzin dokonano na podstawie danych przekazanych przez Szkoły Podstawowe z terenu Gminy Żyrzyn.

**Wykres: Struktura rodzin z dysfunkcją alkoholizmu, którym przyznano pomoc.**



Powyższy diagram przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2011- 2014, w których stwierdzono problem alkoholizmu. W rzeczywistości większa liczba rodzin boryka się z tym problemem.

W celu przeciwdziałania zjawisku alkoholizmu na terenie gminy podejmowane są działania profilaktyczne. Koordynowanie tych działań prowadzi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny oraz Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów przede wszystkim alkoholowych. Podstawowym celem jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszeniu rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Działania te są prowadzone poprzez:

- rozmowy interwencyjno – motywujące, w związku z nadużywaniem alkoholu,
- opiniuje decyzje o cofaniu zezwoleń w przypadku naruszenia zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym lub zakłócenia porządku publicznego w miejscu sprzedaży alkoholu czy najbliższej okolicy,
- prowadzi kontrole przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
- kieruje na badania w przedmiocie uzależnienia,
- przygotowuje i składa wnioski do Rejonowego Sądu Rodzinnego o poddaniu się leczeniu.

Na terenie gminy działa Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu,

w tym sprawców przemocy, członków rodziny uzależnionej oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie, który jest czynny raz w miesiącu, tj. w drugą środę każdego miesiąca w godz. 16<sup>00</sup> – 18<sup>00</sup>.

W 2012 r. udzielono 1 porady dla osoby doznającej przemocy.

W 2013 r. udzielono 3 porad dla osób doznających przemocy.

W 2014 r. Udzielono 3 porad dla osób doznających przemocy i 2 porad dla sprawców przemocy.

Materiały informacyjne dla ofiar przemocy udostępnione były:

1. w Punkcie Konsultacyjnym,
2. w Komisariacie Policji w Kurowie,
3. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Żyrzynie,
4. w Urzędzie Gminy Żyrzyn,
5. u pielęgniarek środowiskowych.

Zarządzeniem Nr 48/2012 Wójta Gminy Żyrzyn z dnia 7 września 2012r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Żyrzyn. Jego głównym celem jest ochrona osób pokrzywdzonych, poprzez:

- uruchamianie procedury „Niebieska Karta”,
- powoływanie grup roboczych,
- usprawnianie systemu przepływu informacji o sytuacji rodzin oraz reagowanie na zidentyfikowane problemy,
- efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych,
- współdziałanie z innymi podmiotami,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- zintegrowanie działań instytucji.

#### **W 2012r.:**

1. Liczba Niebieskich Kart - 2 z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Puławach.
2. Liczba powołanych grup roboczych – 2,
3. Liczba posiedzeń Zespołu – 1.

#### **W 2013r. :**

1. Liczba Niebieskich Kart – wpłynęły 3 sporządzone przez Komisariat policji w Kurowie,
2. Liczba powołanych grup roboczych – 3,
3. Liczba posiedzeń Zespołu – 1.

#### **W 2014r.:**

1. Liczba Niebieskich Kart – wpłynęło 11 sporządzone przez Komisariat Policji w Kurowie (szt. 10), sporządzone przez Asystenta Rodziny OPS w Żyrzynie (szt.1),
2. Liczba powołanych grup roboczych – 11,
3. Liczba posiedzeń Zespołu – 4.

#### **Odbyte szkolenia z zakresu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.**

- 28.02.2013r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego (w tym 2 pracowników socjalnych) uczestniczyli w szkoleniu pt. „Niebieska Karta i działanie grup roboczych”,

- 11.03.2014r. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownicy socjalni oraz asystent rodziny OPS w Żyrzynie uczestniczyli w szkoleniu pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i stosowanie procedury Niebieskiej Karty – praca grup roboczych”,
- 24 – 26.11.2014r. pracownik socjalny OPS w Żyrzynie uczestniczył w warsztatach szkoleniowych, którego tematyką było „Wzmacnianie lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez wsparcie Zespołów Interdyscyplinarnych w woj. Lubelskim”.

Zjawisko narkomanii stanowi jeden z problemów i zagrożeń z jakimi borykają się społeczeństwa. Występuje przede wszystkim wśród ludzi młodych, jednak liczba dzieci i młodzieży zażywających narkotyki jest trudna do określenia. Tutejszy Ośrodek nie zanotował występowania problemu narkomanii wśród klientów korzystających z pomocy społecznej.

Klientami OPS są również rodziny z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemach wychowawczych w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamanie przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm i wartości.

**Wykres: Ilość rodzin z dysfunkcją bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych korzystających z pomocy OPS Żyrzyn w latach 2012 – 2014**

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Ilość rodzin	13	21	18

Wg danych ze sprawozdań OPS Żyrzyn

Jak wynika z powyższej tabeli rodziny z dysfunkcją bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych są jednym z głównych problemów wymagających systemowego podejścia do pracy z rodziną.

W związku z powyższym od 1 czerwca 2013r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Żyrzynie został zatrudniony asystent rodziny. Ma on za zadanie udzielać pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi oraz motywowanie tych rodzin do podejmowania działań zmierzających do poprawy ich sytuacji życiowej.

Na dzień 31 grudnia 2014r. pomocą asystenta rodziny objętych było 6 rodzin.

## 1.2. BEZROBOCIE

Zgodnie z ustawą o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu – bezrobotny to osoba niezatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie lub

służbie, nie ucząca się w szkole w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania rejonowym urzędzie pracy.

Osoby długotrwale bezrobotne stopniowo tracą swoje umiejętności i nawyki zawodowe, tracą chęć do pracy oraz motywację do jej szukania. Bezrobocie jako kwestia społeczna dotyczy dużych grup społecznych, jest odbierana przez tę grupę jako nieprawidłowe, zakłóca jej prawidłowy rozwój, wywołuje społeczny niepokój, jest źródłem napięć społecznych.

**Tabela 3: Struktura bezrobotnych**

<b>Liczba osób zarejestrowanych w Powiecie Puławskim i Gminie Żyrzyn</b>		
<b>rok</b>	<b>w powiecie</b>	<b>w gminie</b>
<b>2012</b>	5582	347
<b>2013</b>	5887	375
<b>2014</b>	5357	330

Wg danych statystycznych z PUP w Puławach.

Z powyższego wynika, iż najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych zarówno w powiecie jak i z terenu Gminy Żyrzyn było w 2013 roku. Rok 2014 był rokiem, w którym liczba bezrobotnych spadła.

**Tabela 4: Bezrobotni zarejestrowani wg czasu pozostawania bez pracy z terenu Gminy Żyrzyn**

<b>Lata</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
<b>do 12 m-cy</b>	70,4%	64,8%	61,1%
<b>do 24 m-cy</b>	17,43%	84,11%	20,7%
<b>powyżej 24 m-cy</b>	12,17%	14,1%	18,2%

Wg danych z PUP w Puławach

Z danych zawartych w tabeli wynika, że dominującą grupą wśród osób bezrobotnych stanowią osoby bezrobotne pozostające bez pracy do 12 m-cy. Na przestrzeni 3 ostatnich lat zauważyć można, że okres pozostawania bez pracy wydłuża się: spada liczba osób pozostających bez pracy do 12 m-cy, a wzrasta liczba osób bezrobotnych powyżej 24 m-cy. Osoby długotrwale bezrobotne szukają pracy coraz mniej intensywnie. O ile bezrobotni „krótkotrwali” chcą znaleźć pracę jak najszybciej, o tyle wśród bezrobotnych długotrwale ta postawa jest rzadsza. Powodem takiego stanu rzeczy może być rosnące zniechęcenie, brak wiary we własne możliwości, apatia, a nawet postawa roszczeniowa w stosunku do urzędów.

Długotrwale bezrobocie zmniejsza aktywność codzienną. U bezrobotnego powstaje postawa, którą można by nazwać na wzór wyuczonych bezradności „wyuczonym bezrobociem”. Z powodu kolejnych porażek w poszukiwaniu pracy i rosnącego zubożenia szuka on pracy rzadziej, z góry zakładając, że to nic nie da. Z czasem postępuje utrata czegoś co nazwać można „rytmem dnia pracownika” co powoduje problemy z utrzymaniem uzyskanego zatrudnienia i jeszcze większe osłabienie wiary we własne możliwości.

Kolejnym powodem długotrwałego bezrobocia jest rozwój technologiczny. Osoby pracujące nieprzerwanie podnoszą swoje kwalifikacje w szybko zmieniającym się świecie. Bezrobotni nie mają często takich możliwości. Dla firmy to pytanie – czy warto zainwestować w kogoś kto nie ma aktualnych kwalifikacji? Dla bezrobotnego – skąd wziąć pieniądze na konieczne szkolenia?

Wynikiem długotrwałego bezrobocia są bardzo poważne zmiany w psychice bezrobotnych oraz ich izolacja społeczna. Dla części tych osób, bezrobocie staje się w coraz większym stopniu sposobem życia, w związku z czym ich aktywizacja społeczno – zawodowa jest bardzo trudna.

Długotrwałe bezrobocie stwarza też zagrożenie patologią społeczną, zmniejsza szanse na znalezienie pracy, a tym samym powoduje degradację materialną i społeczną jednostek dotkniętych tym problemem oraz ich rodzin co z kolei często prowadzi do społecznego wykluczenia. Bezrobocie to powoduje, że standard życia wielu ludzi na terenie gminy stale się obniża, rozszerza się obszar ubóstwa i patologii społecznej.

**Tabela 5: Bezrobotni zarejestrowani wg poziomu wykształcenia z terenu Gminy Żyrzyn (odniesienie do ogółu osób bezrobotnych w powiecie puławskim)**

Lata	2012	2013	2014
<i>Wyższe</i>	51 (5,3%)	46 (5,06%)	42 (5,03%)
<i>Policealne i średnie zawodowe</i>	120 (7,9%)	125 (8,19%)	85 (6,86%)
<i>Średnie ogólnokształcące</i>	37 (6,42%)	34 (5,86%)	26 (5,42%)
<i>Zasadnicze zawodowe</i>	105 (6,92%)	119 (7,26%)	98 (7,55%)
<i>Gimnazjalne i poniżej</i>	73 (5,75%)	74 (5,97%)	57 (5,25%)

Wg danych z PUP w Puławach

Analizując dane z powyższej tabeli zauważyć można, że w latach 2012 – 2014 poziom bezrobocia spada. Nadal jednak największy procent bezrobotnych stanowią osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz policealne i średnie zawodowe. Natomiast najmniejszy procent bezrobotnych poszukujących pracy stanowią osoby z wykształceniem wyższym oraz średnim ogólnokształcącym.

Poziom wykształcenia wpływa również na czas pozostawania bez pracy. Najszybciej znajdują pracę osoby z wykształceniem wyższym. Niskie lub nieadekwatne do potrzeb lokalnego rynku pracy wykształcenie poważnie zmniejsza szanse na zatrudnienie. Osoby bezrobotne ze względu na brak wystarczających finansów, bariery przestrzenne i instytucjonalne mają trudności ze zmianą lub uzupełnieniem swoich kwalifikacji.

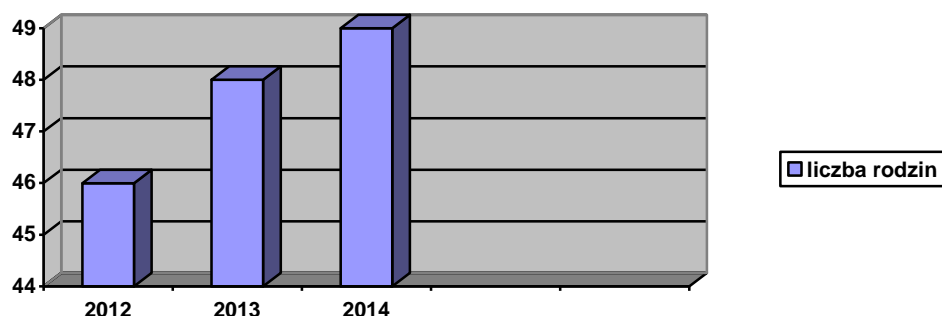
### **1.3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I OPIEKA NAD OSOBAMI STARSZYMI**

Niepełnosprawność to jedna z głównych kwestii społecznych, która utrudnia funkcjonowanie coraz większej liczbie ludzi. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczony przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz komisję przy ZUS i KRUS, a także inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne uważa się osoby, których stan fizyczny i umysłowy powoduje trwałe lub długotrwałe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról społecznych na poziomie powszechnie przyjętego kryterium.

Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności, z powodu barier architektonicznych i społecznych, nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia

społecznego oraz przysługujących im praw, co w efekcie prowadzi do ich społecznego wykluczenia.

**Wykres: Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS Żyrzyn z powodu niepełnosprawności w latach 2012 – 2014**



Wg danych ze sprawozdań OPS w Żyrzynie

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2012 – 2014 utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Nie odzwierciedla ona faktycznej liczby osób niepełnosprawnych gminy, ponieważ osoby te posiadają dochód, który nie uprawnia korzystania z systemu pomocy. Niejednokrotnie osoby te pozostają bez świadomości wsparcia ze strony rodziny i lokalnego środowiska. Pozostawione same sobie stwarzają zagrożenie dla własnego zdrowia i życia oraz wzbudzają atmosferę niepewności i nieufności. Osobom tym należy stworzyć warunki do godnego życia i swobodnej egzystencji w lokalnym środowisku.

Wg ankiet przeprowadzonych w 7 sołectwach Gminy Żyrzyn dużym problemem jest również opieka nad osobami starszymi.

Ważnym aspektem jest rozwijanie kompleksowej opieki nad osobami starszymi. Obowiązkiem gminy jest zapewnienie opieki ludziom starym i samotnym, które z powodu wieku, choroby i innych przyczyn wymagają pomocy osób drugich w czynnościach pielęgnacyjnych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2014 objął opieką w formie usług opiekuńczych 1 osobę.

Zasadnicze znaczenie w procesie edukacji dla dobrego przeżywania starości ma motywowanie ludzi do aktywności: tak fizycznej jak i intelektualnej. Ludzie starzy wymagają więc szczególnej opieki zapewniającej im możliwość realizacji tego okresu życia w jak najlepszej kondycji i w jak najkorzystniejszych warunkach.

## **V. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH**

### **1. MISJA**

**„GMINA ŻYRZYN WYKORZYSTUJĄC MOŻLIWOŚCI PRAWNE ORAZ LOKALNY POTENCJAŁ SPOŁECZNY, DAŻY DO POPRAWY STANDARDU ŻYCIA SWOICH MIESZKAŃCÓW ORAZ ELIMINUJE NEGATYWNE ZJAWISKA POPRZECZ BUDOWĄ SZEROKO ZAKROJONEGO SYSTEMU WSPARCIA”**

## 2.ANALIZA SWOT

Poniższa analiza SWOT ma na celu określenie słabych i mocnych stron wobec szans i zagrożeń powstających w otoczeniu.

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>● dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej, systematyczne doszkalać się</li> <li>● oddane osoby świadczące usługi w ramach pomocy sąsiedzkiej</li> <li>● położenie Gminy na skrzyżowaniu ważnych szlaków drogowych</li> <li>● właściwa lokalizacja OPS</li> <li>● współpraca między instytucjami i organizacjami pozarządowymi m.in. SPZOZ, Posterunek Policji, szkoły, Kościół</li> <li>● dobra współpraca z pielęgniarkami środowiskowymi i sołtysami</li> <li>● działanie świetlic środowiskowych</li> <li>● możliwość korzystania z sieci internetowej i telekomunikacyjnej</li> <li>● przychylność władz gminy</li> <li>● wdrażanie systemu stypendialnego i innych form pomocy</li> <li>● dobra znajomość terenu</li> <li>● częściowa likwidacja barier architektonicznych np. poczta, apteka, szkoły</li> <li>● fachowa kadra w oświacie, lokalnej służbie zdrowia, policji</li> <li>● dostęp i możliwość korzystania z komunikacji miejskiej</li> <li>● możliwość korzystania z biblioteki i czytelní</li> <li>● dobrze rozbudowana sieć szkół</li> <li>● działanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych               <ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; Możliwość współdziałania społeczności lokalnej z:</li> </ul> </li> <li>● Społeczne Towarzystwo – Oświatowo Kulturalne Gminy Żyrzyn (STOK )</li> <li>● Stowarzyszenie Wspólne Dobro wsi Osiny</li> <li>● wychodzenie naprzeciw nadchodzącym zmianom</li> <li>● posiadanie Mikrobusu do przewozu dzieci niepełnosprawnych</li> <li>● posiadanie nowoczesnych boisk sportowych Orlik</li> <li>● swobodny dostęp do Gminnej Biblioteki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● trudne warunki lokalowe OPS</li> <li>● przyjmowanie wzorców zachowań przez dorosłe już dzieci osób korzystających z pomocy</li> <li>● ubożenie społeczeństwa</li> <li>● brak tworzenia nowych miejsc pracy</li> <li>● brak wolontariatu</li> <li>● brak organizacji pozarządowych działających na polu pomocy społecznej</li> <li>● brak mieszkań socjalnych</li> <li>● brak atrakcyjnych propozycji spędzania czasu wolnego dla młodzieży</li> <li>● brak gminnego domu kultury</li> <li>● wysoki poziom długotrwałego bezrobocia z niskim poziomem wykształcenia</li> <li>● bezrobocie ukryte</li> <li>● niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych</li> <li>● niewykorzystane walory przyrodniczo – krajobrazowe (brak ośrodka rekreacji)</li> <li>● rozdrobnienie gospodarstw rolnych</li> <li>● migracja młodzieży wykształconej</li> <li>● duży odsetek mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym</li> <li>● brak klubu seniora</li> <li>● ograniczone środki na modernizację i rozwój bazy materialnej pomocy społecznej, w tym na realizację programów naprawczych</li> <li>● zbyt mała ilość świetlic środowiskowych</li> <li>● brak środka transportu w OPS</li> <li>● niewystarczające wywiązywanie się rodziców z funkcji opiekuńczo- wychowawczej</li> <li>● brak świetlicy socjoterapeutycznej</li> <li>● słabo rozwinięta sieć dróg lokalnych</li> <li>● słabo rozwinięta baza turystyczna i gastronomiczna</li> <li>● brak kąpielisk i miejsc uprawiania sportu i rekreacji</li> <li>● niskie poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy (brak posterunku policji)</li> <li>● wzrost biurokracji, niespójność prawa</li> </ul>

<p>Gminnej i świetlicy wiejskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● dobre warunki do kształcenia i edukacji dzieci,</li> <li>● dostępność funduszy unijnych</li> </ul>	
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>● możliwość zaadoptowania budynków szkolnych na cele społeczne (świetlice, mieszkania socjalne, dzienny dom pobytu osób starszych i niepełnosprawnych)</li> <li>● możliwość pozyskiwania środków pomocowych na rozwój pomocy społecznej</li> <li>● możliwość zmniejszania problemów społecznych poprzez profesjonalną pracę socjalną i podnoszone kwalifikacje</li> <li>● wykorzystanie atrakcyjnych miejsc krajobrazowych na aktywny wypoczynek</li> <li>● współpraca z powiatem i z sąsiednimi gminami</li> <li>● możliwość zmiany kształcenia młodzieży zgodnie z potrzebami na rynku pracy</li> <li>● wzmocnienie bezpieczeństwa społeczności gminnej (poprzez przywrócenie posterunku policji)</li> <li>● przeznaczenie większych środków na pomoc społeczną</li> <li>● promocja gminy poprzez organizowanie różnego rodzaju imprez</li> <li>● poprawa standardów lokalowych OPS</li> <li>● likwidacja barier architektonicznych (m. in. podjazdy dla osób niepełnosprawnych)</li> <li>● możliwość korzystania ze świetlic środowiskowych w Bałtowie, Borysowie, Woli Osińskiej i w Kośminie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● pogłębiające się ubóstwo</li> <li>● brak miejsc pracy</li> <li>● brak skutecznych rozwiązań prawnych dotyczących ochrony rodziny</li> <li>● wzrost patologii społecznych</li> <li>● odpływ wykwalifikowanej kadry pracowniczej</li> <li>● niepełna realizacja potrzeb ludzi starszych</li> <li>● brak etatów dla specjalistów: psychologa, pedagoga, radcy prawnego</li> <li>● brak ujednoczenia przepisów prawnych</li> <li>● uzależnianie rodzin od różnego rodzaju świadczeń socjalnych</li> <li>● brak perspektyw rozwoju rolnictwa</li> <li>● niska rentowność produkcji rolnej</li> <li>● złe połączenie komunikacji lokalnej</li> <li>● emigracja wykształconej młodzieży</li> <li>● niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodziców <ul style="list-style-type: none"> <li>● narastający problem nadużywania alkoholu i jego skutków</li> </ul> </li> </ul>

### **3.CELE STRATEGICZNE**

***I. Przeciwdziałanie uzależnieniom w Gminie Żyrzyn.***

***II. Podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej bezrobotnych klientów i poprawy jakości ich życia.***

***III. Zmniejszenie społecznego wykluczenia oraz łagodzenie problemów osób niepełnosprawnych.***

***IV. Rozwój systemu wsparcia socjalnego dziecka i rodziny, eliminowanie dysfunkcyjności, partnerstwo w rozwiązywaniu problemów.***

***V. Utrzymanie osób starszych w środowisku oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.***

***VI. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.***



**I. Cel strategiczny: Przeciwdziałanie uzależnieniom w Gminie Żyrzyn.**

<b>Podmiot, do którego skierowane są działania</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osoby uzależnione od alkoholu i innych używek,</li> <li>- osoby współuzależnione,</li> <li>- punkty sprzedaży alkoholowej;</li> </ul>
<b>Opis problemu</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uzależnienie od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,</li> <li>- współuzależnienie osób żyjących z osobą uzależnioną,</li> <li>- rozwój zaburzeń emocjonalnych, zaburzeń zachowań u dzieci żyjących w tych rodzinach,</li> <li>- destrukcja więzi rodzinnych i społecznych,</li> <li>- szerzenie negatywnego wzorca zachowań,</li> <li>- problem współwystępujący: bezrobocie, przemoc,</li> <li>- niski zakres działań instytucji publicznych na rzecz osób uzależnionych,</li> <li>- postępujące ubóstwo,</li> <li>- wykluczenie społeczne osób uzależnionych,</li> <li>- duże zagęszczenie punktów sprzedaży alkoholu;</li> </ul>
<b>Cele operacyjne</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wspólne działania pracowników socjalnych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników służby zdrowia , policji, sądów i szkół, pielęgniarek środowiskowych na rzecz rodzin dotkniętych problemem uzależnienia,</li> <li>- wyposażenie członków rodzin w wiedzę i umiejętności, które pozwolą na uniknięcie pogłębienia kryzysu</li> <li>- wypracowanie i doskonalenie form pracy z uzależnionym podopiecznym w celu motywacji go do podjęcia leczenia odwykowego,</li> <li>- ochrona dzieci przed skutkami uzależnienia rodziców,</li> <li>- współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami pomagającymi osobom uzależnionym i ich rodzinom,</li> <li>- stworzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,</li> <li>- propagowanie wolnego od uzależnień stylu życia,</li> <li>- aktywizacja zawodowa i społeczna osób uzależnionych;</li> </ul>
<b>Sposób realizacji celów operacyjnych</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- skierowanie osób uzależnionych pod opiekę psychologa, terapeuty,</li> <li>- tworzenie programów edukacyjnych, w celu szerzenia świadomości dzieci w zakresie problematyki uzależnień,</li> <li>- czynny udział lokalnej policji w zakresie działań wobec osób uzależnionych,</li> <li>- udział służby zdrowia i pielęgniarek środowiskowych w zakresie motywowania osób uzależnionych do leczenia oraz kontroli podejmowanych przez te osoby działań,</li> <li>- współpraca OPS z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, pedagogami szkolnymi, służbą zdrowia, policją i kuratorami sądowymi,</li> <li>- szkolenia dla pracowników socjalnych , członków Zespołu Interdyscyplinarnego, pedagogów, pracowników służby zdrowia, policji w sposobie postępowania z rodziną dotkniętą problemem uzależnień,</li> <li>- monitorowanie sieci punktów sprzedaży alkoholu,</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- organizowanie wyjazdów terapeutycznych dla dzieci żyjących w tych rodzinach,</li> <li>- dążenie do tworzenia akcji społecznych,</li> <li>- szerzenie programu na temat problemu na ulotkach, w gazetce gminnej,</li> <li>- praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym m.in. poprzez zawieranie kontaktów socjalnych,</li> <li>- działania profilaktyczne w odniesieniu do opieki nad dziećmi;</li> </ul>
<b>Prognoza zmian</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zmniejszenie liczby rodzin borykających się z codziennym problemem uzależnienia,</li> <li>- aktywizacja osób uzależnionych do leczenia i zmiany stylu życia,</li> <li>- wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości poszukiwania pomocy dotyczącej powyższych problemów;</li> </ul>
<b>Czas realizacji</b>	2016-2023
<b>Podmiot realizujący</b>	OPS przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami kulturalno – oświatowymi, klubami, świetlicami, policją, służbą zdrowia , kościołem stowarzyszeniami, Poradnią Terapii i Uzależnień, NFZ
<b>Źródło finansowania</b>	Budżet gminy, środki unijne,

Podsumowując można z całą pewnością stwierdzić, że alkoholizm zarówno w życiu jednostki jak i w życiu społecznym zawsze powoduje straty.

***II. Cel strategiczny: Podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej bezrobotnych klientów i poprawy ich jakości życia.***

<b>Podmiot do którego skierowane są działania:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osoby bezrobotne, które po przepracowaniu roku czasu uprawnione będą do świadczenia emerytalnego lub przedemerytalnego,</li> <li>- bezrobotni absolwenci szkół,</li> <li>- niepełnosprawne osoby bezrobotne,</li> <li>- pozostali bezrobotni, ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych;</li> </ul>
<b>Opis problemu</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- brak zatrudnienia,</li> <li>- trudności na lokalnym rynku pracy,</li> <li>- kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych niedostosowane do potrzeb rynku pracy,</li> <li>- długotrwałe pozostawanie bez pracy (zagrożenie wykluczeniem społecznym),</li> <li>- uzależnianie się osób bezrobotnych od systemu pomocy społecznej,</li> <li>- negatywny system myślenia osób bezrobotnych przyczyniający się do podjęcia zatrudnienia,</li> <li>- pasywność osób bezrobotnych,</li> <li>- migracja osób wykształconych do większych miast i za granicę;</li> </ul>
<b>Cele operacyjne</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wspieranie osób bezrobotnych w zwiększaniu szans na rynku pracy,</li> <li>- podejmowanie współpracy w zakresie upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach,</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pomoc bezrobotnym i poszukującym pracy,</li> <li>- pozyskiwanie informacji o nowych miejscach pracy;</li> </ul>
<b>Sposób realizacji</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tworzenie kontraktów socjalnych z osobami korzystającymi z systemu świadczeń społecznych, mających na celu motywowanie osób bezrobotnych do podejmowania konkretnych działań,</li> <li>- stała współpraca z PUP, pracodawcami, Urzędem Gminy oraz lokalnymi instytucjami w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych – m.in. stworzenie systemu zachęcającego pracodawców do tworzenia nowych miejsc pracy,</li> <li>- współpraca z PUP w pozyskiwaniu środków na uzyskanie kwalifikacji pożądanых na rynku pracy,</li> <li>- współpraca w zakresie upowszechniania ofert pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleniach, organizowanie prac społecznie użytecznych, korzystanie z infokiosków,</li> <li>- praca socjalna skierowana na ograniczenie bierności osób bezrobotnych,</li> <li>- zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez OPS,</li> <li>- współpraca z PCPR Puławy w zakresie aktywizacji niepełnosprawnych osób bezrobotnych;</li> </ul>
<b>Prognoza zmian</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podejmowanie zatrudnienia przez osoby bezrobotne,</li> <li>- podnoszenie kwalifikacji zawodowych,</li> <li>- zmiana postawy osób bezrobotnych w zakresie poszukiwania pracy,</li> <li>- zakładanie działalności gospodarczej przez niektóre osoby bezrobotne,</li> <li>- poprawa kondycji psychicznej osób bezrobotnych;</li> </ul>
<b>Wskaźniki realizacji działań</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wielkość stopy bezrobocia,</li> <li>- liczba osób bezrobotnych w gminie,</li> <li>- liczba osób objętych przez PUP różnymi formami wsparcia,</li> <li>- liczba beneficjentów OPS objętych wsparciem z powodu bezrobocia,</li> <li>- liczba zawartych kontraktów socjalnych, w celu aktywizacji osób bezrobotnych,</li> </ul>
<b>Czas realizacji</b>	2016 - 2023
<b>Podmiot realizujący</b>	OPS, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, pracodawcy
<b>Źródło finansowania</b>	Zasoby PUP, środki unijne, budżet gminy i środki własne podmiotów zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych

Bezrobocie niejednokrotnie jest problemem współwystępującym z innymi, które przyczyniają się do poczucia niepewności, bezradności i eliminacji społecznej.

**III. Cel strategiczny: Zmniejszenie społecznego wykluczenia oraz łagodzenie problemów osób niepełnosprawnych.**

<b>Podmiot do którego skierowane są działania</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osoby niepełnosprawne,</li> <li>- osoby niepełnosprawne bezrobotne;</li> </ul>
<b>Opis problemu</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- trudności ekonomiczne,</li> <li>- ograniczone formy integracji ze społecznością lokalną,</li> <li>- brak usług specjalistycznych,</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uzależnianie od instytucji pomocowych,</li> <li>- wykluczenie społeczne,</li> <li>- brak miejsc spędzenia wolnego czasu;</li> </ul>
<b>Cele operacyjne</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- społeczne uświadomienie wagi problemu,</li> <li>- przerwanie zmywy milczenia osób najbliższych i lokalnego środowiska,</li> <li>- pomoc w jak najlepszym wykorzystaniu dostępnych źródeł wsparcia zewnętrznego,</li> <li>- przeciwdziałanie izolacji społecznej,</li> <li>- ograniczenie skutków niepełnosprawności;</li> </ul>
<b>Sposób realizacji</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych, poprzez informacje lokalne, internet, spotkania integracyjne,</li> <li>- prowadzenie pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi,</li> <li>- zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji o możliwych formach wsparcia,</li> <li>- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej przez OPS,</li> <li>- podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy,</li> <li>- współpraca ze służbą zdrowia, policją, społecznością lokalną</li> <li>- promowanie miejsc aktywnego wypoczynku,</li> <li>- likwidacja barier architektonicznych;</li> </ul>
<b>Prognoza zmian</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wzrost świadomości i wrażliwości społecznej,</li> <li>- zminimalizowanie problemu wykluczenia społecznego,</li> <li>- zwiększenie dostępności wsparcia w postaci usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi,</li> <li>- pozyskanie wolontariuszy mogących wspierać osoby niepełnosprawne w codziennym życiu,</li> <li>- współpraca z instytucjami (PUP, PCPR, PEFRON) w zakresie rehabilitacji i likwidacji barier,</li> <li>- współpraca z organizacjami pozarządowymi,</li> <li>- utworzenie Domu Dziennego Pobytu;</li> </ul>
<b>Wskaźniki realizacji działań</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,</li> <li>- liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP,</li> <li>- liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem systemu pomocy społecznej,</li> <li>- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi,</li> <li>- liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w sporcie, kulturze i turystyce,</li> <li>- liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały zatrudnienie;</li> </ul>
<b>Czas realizacji</b>	2016-2023
<b>Podmiot realizujący</b>	Urząd Gminy, OPS, PCPR, PEFRON, Lokalna Grupa Działania „Zielony Pierścień”, PUP, Kościół, społeczność lokalna;
<b>Źródło finansowania</b>	Budżet gminy, PCPR, PEFRON, środki zewnętrzne, sponsorzy indywidualni,

Realizacja powyższych celów spowoduje ograniczenie trudności funkcjonowania w społeczeństwie osób niepełnosprawnych, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę jej indywidualnych możliwości.

**IV. Cel strategiczny: System wsparcia socjalnego dziecka i rodziny, eliminowanie dysfunkcyjności, partnerstwo w rozwiązywaniu problemów.**

<b>Podmiot, do którego skierowane są działania</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rodziny niewydolne wychowawczo,</li> <li>- rodziny niepełne,</li> <li>- rodziny pełniące funkcję rodziny zastępczej,</li> <li>- rodziny dysfunkcyjne;</li> </ul>
<b>Opis problemu</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- izolacja społeczna,</li> <li>- trudności ekonomiczne,</li> <li>- trudności edukacyjne dzieci,</li> <li>- eurosieroctwo,</li> <li>- niewłaściwe wypełnianie funkcji rodzicielskich,</li> <li>- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej,</li> <li>- duże bezrobocie, ograniczona możliwość podjęcia zatrudnienia,</li> <li>- niski poziom rozwoju gospodarczego gminy, brak perspektyw utrzymania rodziny wyłącznie z produkcji rolnej,</li> <li>- brak umiejętności racjonalnego zarządzania własnym budżetem;</li> </ul>
<b>Cele operacyjne</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania,</li> <li>- wsparcie rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie,</li> <li>- pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu oraz rozwijaniu swoich zainteresowań,</li> <li>- społeczne uświadomienie wagi problemu,</li> <li>- pomoc w jak najlepszym wykorzystaniu dostępnych źródeł wsparcia zewnętrznego,</li> <li>- pozyskiwanie lokali na mieszkania socjalne;</li> </ul>
<b>Sposób realizacji</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prowadzenie intensywnej pracy socjalnej z rodzinami dotkniętymi problemami uzależnienia i przemocy w rodzinie,</li> <li>- współpraca asystenta rodziny z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,</li> <li>- wsparcie rodzin dysfunkcyjnych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej poprzez korzystanie ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,</li> <li>- mobilizowanie poprzez pracę socjalną rodzin do działania w celu ograniczenia uzależnienia od pomocy społecznej,</li> <li>- pomoc w uzyskaniu stypendiów socjalnych dla dzieci i młodzieży oraz dodatków mieszkaniowych dla rodzin,</li> <li>- systematyczna współpraca OPS z placówkami oświatowymi, kuratorem rodzinnym, sądem, policją, GKRPA w Żyrzynie, Zespołem Interdyscyplinarnym, celem przeciwdziałaniu pojawiającym się patologiom,</li> <li>- objęcie wsparciem psychologa, pedagoga szkolnego, służby zdrowia, kościoła, pracownika socjalnego oraz policji, rodziny dotknięte problemami, które mogą mieć wpływ na jej prawidłowe funkcjonowanie,</li> <li>- promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,</li> <li>- współpraca w zakresie organizacji kolonii letnich, imprez środowiskowych i aktywnych form spędzania wolnego czasu,</li> </ul>

	- rozpowszechnianie informacji na temat miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w konkretnych sytuacjach problemowych rodzin (ulotki, strona internetowa gminy, lokalna gazeta);
<b>Prognoza zmian</b>	- spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - spadek liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i innych, - ograniczenie rodzin korzystających z pomocy społecznej, - wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, - zmniejszenie skali przemocy w rodzinie, - objęcie specjalistyczną pomocą osoby uzależnione i współuzależnione, - zaadaptowanie wolnych lokali na mieszkania socjalne;
<b>Wskaźniki realizacji działań</b>	- liczba osób objętych pomocą asystenta rodziny, - liczba osób korzystających z punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, - liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, - liczba przyznanych stypendiów dla dzieci oraz dodatków mieszkaniowych dla rodzin, - liczba założonych „Niebieskich Kart”, - liczba osób objętych nadzorem kuratora, - liczba dzieci objętych indywidualnym tokiem nauczania, - liczba dzieci objętych pomocą psychologa i pedagoga szkolnego, - liczba spotkań integracyjno-towarzyskich;
<b>Czas realizacji</b>	2016-2023
<b>Podmiot realizujący</b>	OPS, Urząd Gminy, SPZOZ, PCPR, PFRON, Kościół, społeczność lokalna oraz organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, policja
<b>Źródło finansowania</b>	Budżet gminy, środki finansowe PCPR, środki finansowe PFRON, środki unijne, pomoc społeczna, sponsorzy indywidualni;

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to zespół planowanych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnienia tych funkcji. Konieczne jest również zbudowanie spójnego systemu pomocy instytucjonalnej i organizacyjnej na zasadach współpracy i partnerstwa.

**V. Cel strategiczny: Utrzymanie osób starszych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.**

<b>Podmiot do którego skierowane są działania</b>	- osoby starsze
<b>Opis problemu</b>	- brak specjalistycznych usług opiekuńczych, - brak Domu Dziennego Pobytu, - ograniczone możliwości umieszczania ludzi starszych w Zakładach Opiekuńczo-Lecznicznych, - trudności komunikacyjne, - izolacja społeczna - wysokie koszty pobytu w DPS, - ograniczone możliwości udziału osób starszych w życiu

	społecznym, - niska odpowiedzialność rodziny względem ludzi starszych;
<b>Cele operacyjne</b>	- usprawnienie osób starszych i wspieranie ich w funkcjonowaniu w środowisku, - przeciwdziałanie izolacji społecznej, - wspieranie rodziny w zapewnieniu opieki nad osobami starszymi i pozostawienie ich w środowisku lokalnym;
<b>Sposób realizacji</b>	- prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi, - udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym, - poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, - rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego, - podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych oraz z kościołem, - pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze, - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych;
<b>Prognoza zmian</b>	- zwiększenie udziału ludzi starszych w życiu społeczności lokalnej, - podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób starszych, - utworzenie Domu Dziennego Pobytu, - zapewnienie środków na wykonywanie specjalistycznych usług opiekuńczych,
<b>Wskaźniki realizacji działań</b>	- liczba osób starszych korzystających z pomocy społecznej, - liczba osób objętych usługami opiekuńczymi, - liczba spotkań integracyjnych z udziałem osób starszych, - liczba świadczeń medycznych realizowanych w warunkach domowych, - liczba interwencji policji u osób starszych;
<b>Czas realizacji</b>	2016 - 2023
<b>Podmiot realizujący</b>	OPS, SPZOZ, policja, kościół, środowisko lokalne, placówki oświatowe, Urząd Gminy, sponsorzy indywidualni, stowarzyszenia;
<b>Źródło finansowania</b>	Budżet gminy, OPS, środki NFZ, pomoc kościoła;

Polityka wobec starości sprowadza się do stworzenia warunków sprzyjających jak najdłuższemu zachowaniu godności oraz poczucia sensu życia poprzez:

- zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i psychicznego,
- dążenie do trwałej integracji międzypokoleniowej,
- zwiększenie i umocnienie podmiotowości ludzi starszych poprzez ich aktywny udział w życiu społecznym.

#### ***VI. Cel strategiczny: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.***

<b>Podmiot do którego skierowane są działania</b>	- kadra OPS i inne jednostki organizacyjne gminy,
<b>Opis problemu</b>	- narastające nowe zadania w pomocy społecznej, wymagające kierunkowych szkoleń, - ograniczona kadra pracownicza, - brak samochodu służbowego;
<b>Cele operacyjne</b>	- doskonalenie kadr i służb pomocowych,

<b>Podmiot do którego skierowane są działania</b>	- kadra OPS i inne jednostki organizacyjne gminy,
	- rozwijanie infrastruktury socjalnej, - wspieranie instytucji;
<b>Sposób realizacji</b>	- zatrudnienie pracowników zgodnie z potrzebami OPS, - projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy, - zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji internetowej, - uczestnictwo w szkoleniach pracowników OPS, - propagowanie idei wolontariatu, - zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu, lokalnych problemów społecznych, - wspieranie inicjatyw społecznych, - współpraca z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
<b>Prognoza zmian</b>	- utworzenie strony internetowej, - wzrost liczby wyspecjalizowanych pracowników, - rozszerzenie współpracy o nowych partnerów;
<b>Wskaźniki realizacji działań</b>	- stan zatrudnienia w OPS, - liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej, - liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach, - liczba pracowników podwyższających kwalifikacje zawodowe, - liczba nowo zatrudnionych pracowników, w związku z nowymi zadaniami OPS, - utworzenie strony internetowej,
<b>Czas realizacji</b>	2016 - 2023
<b>Podmiot realizujący</b>	OPS, Urząd Gminy, inne jednostki organizacyjne gminy, społeczność lokalna;
<b>Źródło finansowania</b>	Budżet samorządowy, budżet OPS, fundusze zewnętrzne;

## VI. ZADANIA Z ZAKRESU REALIZACJI PROGRAMÓW NAPRAWCZYCH

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie realizuje zadania wynikające z zakresu obowiązujących programów:

- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

## VII. PRZEBIEG REALIZACJI ZAŁOŻEŃ

Przedstawiona gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych ,obejmuje teren Gminy Żyrzyn, w których uczestniczyć będą mieszkańcy ,instytucje i organizacje. Cele i zadania realizowane będą przy współpracy społeczności lokalnej oraz niektórych organizacji, m.in.:



- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żyrzynie,
- Posterunek Policji w Kurowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Puławach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach,
- pedagodzy szkół w Żyrzynie,
- pielęgniarki środowiskowe
- Proboszczowie Parafii Rzymsko-Katolickich: Żyrzyn, Osiny, Parafianka i Końskowola

Realizacja zadań odbywać się będzie w ciągu najbliższych lat, a ich powodzenie zależy od ścisłej współpracy tych podmiotów, oraz innych instytucji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Żyrzynie, sytuacji w gminie oraz środków finansowych, które zostaną przeznaczone na ich urzeczywistnienie.

Skuteczność realizacji zadań gwarantują określone warunki:

- konsekwentne wdrażanie w życie zaplanowanych zadań,
- uświadamianie społeczności lokalnej znaczenia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć,
- upowszechnianie celów i zadań wśród mieszkańców gminy.

Realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żyrzyn na lata 2016-2023 ma zapewnić możliwość długofalowych działań wspierających osoby i rodziny w procesie odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno- ekonomicznych, możliwość sukcesywnego zmniejszania się liczby środowisk uzależnionych od świadczeń pomocy społecznej, a tym samym – ograniczenie w przyszłości nakładów państwa i gminy na pomoc społeczną.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została opracowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie, przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych i analiz oraz materiałów przygotowanych przez inne jednostki administracji samorządowej, a także potrzeb środowiska lokalnego wynikających z ankiet.

#### **Objaśnienia skrótowe:**

- OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej,
- UG – Urząd Gminy,
- PUP – Powiatowy Urząd Pracy,
- PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny,
- USC – Urząd Stanu Cywilnego,
- DPS – Dom Pomocy Społecznej

### **VIII. MONITORING I EWALUACJA**

Monitoring i ewaluacja realizacji projektu służy sprawdzeniu czy planowane działania zostały zrealizowane oraz jaki jest ich wynik.

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcia rezultatów.

Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych,

społecznych i ich uwzględniania w strategii. Dlatego wprowadzanie zmian w zapisach strategii jest niezbędne.

Co roku sporządzane będzie sprawozdanie z realizacji celów oraz kierunków działań do końca maja za rok poprzedni i przedkładany Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację celów strategii.

**Cele ewaluacji:**

1. doskonalenie działań podejmowanych w ramach strategii,
2. informacja o efektach wdrażania strategii oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z jej realizacją,
3. wzrost jakości strategii,
4. pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie strategii wśród wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem i efektami.

**Kryterium ewaluacji:**

Ewaluacja prowadzona będzie prowadzona według kryterium adekwatności, trwałości oraz użyteczności. Zebrane informacje w ramach monitoringu i ewaluacji odpowiadają na pytania czy i do jakiego stopnia cele strategii są odpowiednie do zmieniających się potrzeb i priorytetów na poziomie gminy. Przez cały okres realizacji strategii prowadzona będzie ewaluacja bieżąca. Zebrane w ich toku informacje przyczynia się do identyfikacji oraz zapobiegania występującym problemom.

Strategia jest dokumentem uwzględniającym program i projekty, które zostały przyjęte do realizacji bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Ma charakter otwarty, może być ciągle aktualizowana, udoskonalana i mogą być modyfikowane kierunki i sposoby realizacji założonych celów.

Jego opracowanie posłużyć ma lepszej, bardziej skutecznej, efektywniejszej realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej w Gminie Żyrzyn.

## **IX. BIBLIOGRAFIA**

1. Gminna Strategia Rozwoju Problemów Społecznych Gminy Żyrzyn.
2. Bilans potrzeb i środków w zakresie pomocy społecznej – sprawozdania OPS Żyrzyn na lata 2012 – 2014.
3. Dane statystyczne z USC Żyrzyn.
4. Dane statystyczne z PUP w Puławach.
5. Dane statystyczne z GUS w Lublinie.
6. Dane statystyczne Urzędu Gminy w Żyrzynie.
7. Dane ze sprawozdań z okresu 2011 - 2014 Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Dane z ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Żyrzyn.
9. Dane z oceny zasobów OPS w Żyrzynie na lata 2012 -2014.
10. Dane z informacji ze szkół z terenu Gminy Żyrzyn.
11. Dane z informacji Posterunku Policji w Kurowie.
12. Dane ze sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.